

Bestuursverslag 2022

Inhoud

Vooraf	4
1. Missie	6
2. Innovatie en ontwikkeling	10
3. Advies en bemiddeling	17
4. Communicatie en Samenwerking	22
5. Prestaties	26
6. Prestatieverslag	31
7. Organisatie	33
8. De drie codes	38
9. Financiën	43

2022

792

schrijvers op pad

5.154

schrijversbezoeken

Vooraf

Eind 2021 stonden er, vanwege de vele onzekerheden rond COVID-19 vrijwel geen schrijversbezoeken gepland voor 2022. Eind van het jaar bleken 5.154 schrijversbezoeken te hebben plaatsgevonden, voor jeugd, jongeren en volwassenen, in vele vormen; een vergelijkbaar aantal met 2021, maar een hoger aantal dan 2019, het laatste pre-corona jaar. Een prachtig resultaat van het harde werk van het team. Er waren meer mooie ontwikkelingen: de eerste boekingen rond Schrijvers over Thema's zijn een feit, de pilot van de Driemaal groep 3 Schrijverstournee is van start gegaan en de uitbreiding van ons schrijversbestand met Stripmakers is in werking gezet. Om onze dienstverlening aan zowel 'onze' auteurs en de organisaties die bezoeken bij ons afnemen te optimaliseren, hebben wij een begin gemaakt met een menukaart en een toolkit voor het voortgezet onderwijs en hebben wij onze digitale omgeving continu verbeterd.

De Schrijverscentrale is in 2022 voor de vierde keer is genomineerd voor de ALMA (De Astrid Lindgren Memorial Award) voor het bevorderen van het literaire klimaat. Op 7 maart 2023 wordt bekend gemaakt of de Schrijverscentrale deze prijs inderdaad heeft gewonnen.

De Schrijverscentrale heeft zich in 2022 aangesloten bij Mores.online, om onze schrijvers, mochten zij tijdens hun bezoeken te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag, een veilige en neutrale plaats te bieden waar zij terecht kunnen. Ook voor kantoormedewerkers is er een externe vertrouwenspersoon aangesteld.

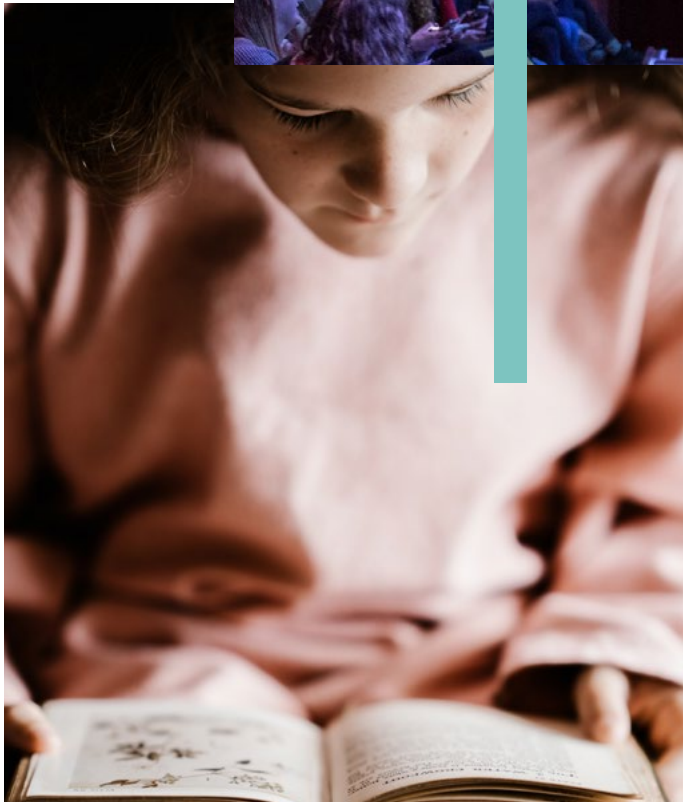
De Schrijverscentrale is in 2022 toegetreden tot de Leescoalitie, samen met de Schoolschrijver. Beide instellingen maken zich op hun eigen manier sterk voor de leesbevordering. Door toetreding tot de Leescoalitie gaan de diverse instellingen elkaar nog meer versterken.

Al deze ontwikkelingen zijn tot stand gekomen in een kantoorbezetting die in 2022 onrustig was, met de nasleep van corona, een aantal personeelwisselingen en het vertrek van directeur Anne Zeegers.

Met een mooi en druk bezocht schrijversfeest, begin december 2022, vierden wij niet alleen met onze schrijvers en verwante instellingen dat we weer echt kunnen samenkomen, maar ook het afscheid van Anne Zeegers, de directeur van de Schrijverscentrale, die per 1 januari 2023 het stokje heeft overgegeven aan Johanna Somers.

Met alle activiteiten en gebeurtenissen was 2022 een bewogen jaar voor de Schrijverscentrale, waar we met trots op terugkijken, omdat er veel activiteiten in de steigers en/of in werking zijn gezet. We beginnen 2023 met de intentie om de initiatieven van 2022 verder uit te werken en vooruit te kijken naar het beleidsplan voor 2025-2028, waarin de uitbreiding van het leespubliek en de verdere leesbevordering van ons bestaand publiek vanzelfsprekend speerpunten zijn.

1

Missie

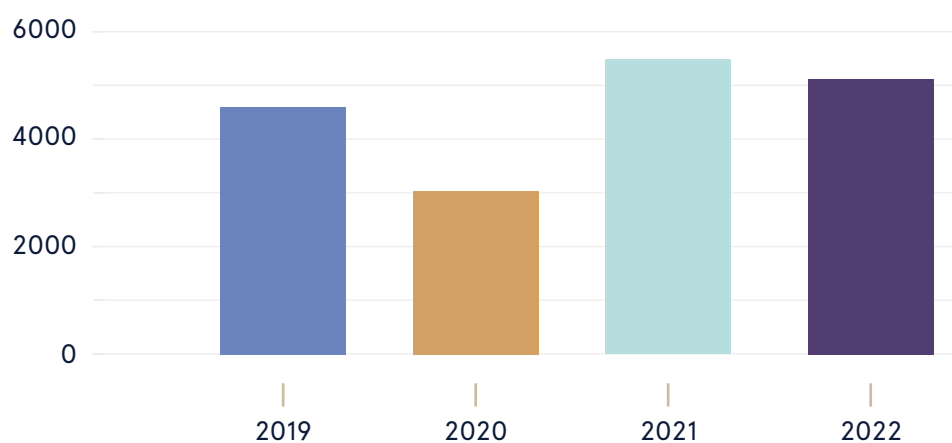
Het bevorderen van de literaire leescultuur in Nederland: dat is de missie van de Schrijverscentrale. Ons streven is zoveel mogelijk mensen te enthousiasmeren voor het lezen van literatuur. Schrijversbezoeken zijn daarvoor ons middel. Auteurs vertellen live voor publiek over hun boeken en wat hen beweegt bij het schrijven van hun literatuur, bijvoorbeeld in de vorm van een lezing, interview, presentatie, debat of voordracht. Zo slaat de literaire vonk over naar het publiek: de schrijver maakt het publiek nieuwsgierig naar (nieuwe) boeken. Door met de schrijver te discussiëren over al gelezen boeken begrijpt het publiek die ook beter. Schrijversontmoetingen helpen (potentiële) lezers dus om hun leesmotivatie te verhogen, hun literaire smaak te verbreden en hun literaire begrip te verdiepen. Dat is niet alleen onze overtuiging; het blijkt ook uit onderzoek (*Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen*, Stichting Lezen, 2018)

De Schrijverscentrale is het expertise- en bemiddelingscentrum voor literaire schrijversontmoetingen. We inspireren en delen onze expertise over schrijversactiviteiten, adviseren organisatoren die een lezing willen regelen bij de auteurskeuze en voorbereiding, bemiddelen tussen organisator en auteur, verzorgen de contractuele en financiële afhandeling en bieden soms financiële ondersteuning. Bij schoolbezoeken bieden we bovendien educatieve ondersteuning. We bieden onze auteurs trainingen, zodat ze hun spreek- en presentatievaardigheden kunnen ontwikkelen (Spreekkunstacademie).

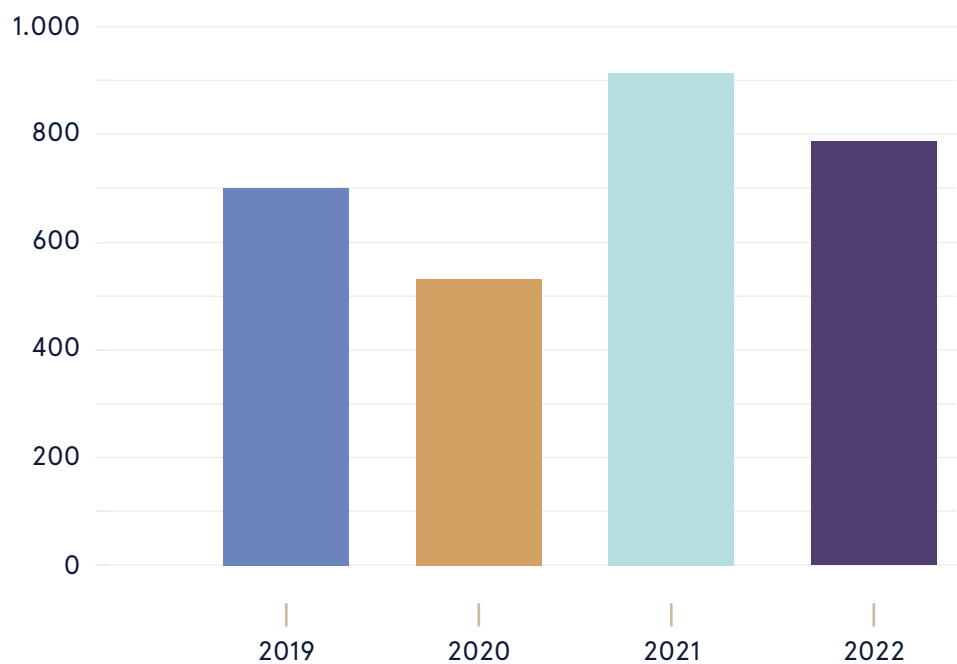
Ons doel is zoveel mogelijk (potentiële) lezers te bereiken, in het hele land, van jong tot oud, van minder enthousiaste tot gretige lezers. Overal kun je 'onze' schrijvers ontmoeten. De hele non-profitsector en het boekenvak kan gebruik maken van onze diensten: onderwijs, bibliotheken, festivals, boekhandels, literaire, culturele en maatschappelijke organisaties en overheid. Omdat we beseffen dat literaire behoeftes en smaken van lezers verschillen, zetten we in op een breed auteursbestand (Verbreiding Auteursbestand en Nieuwe auteurs). Zo stimuleren we de rijkdom van de Nederlandse literatuur.

Cijfers

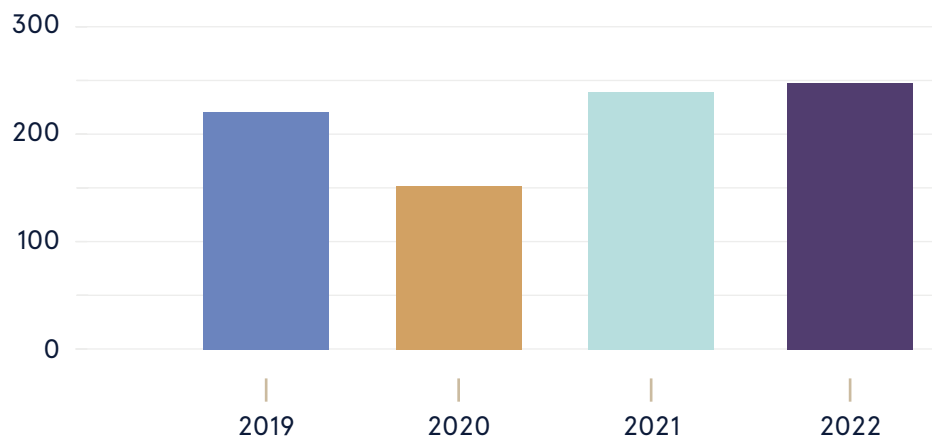
Schrijversbezoeken

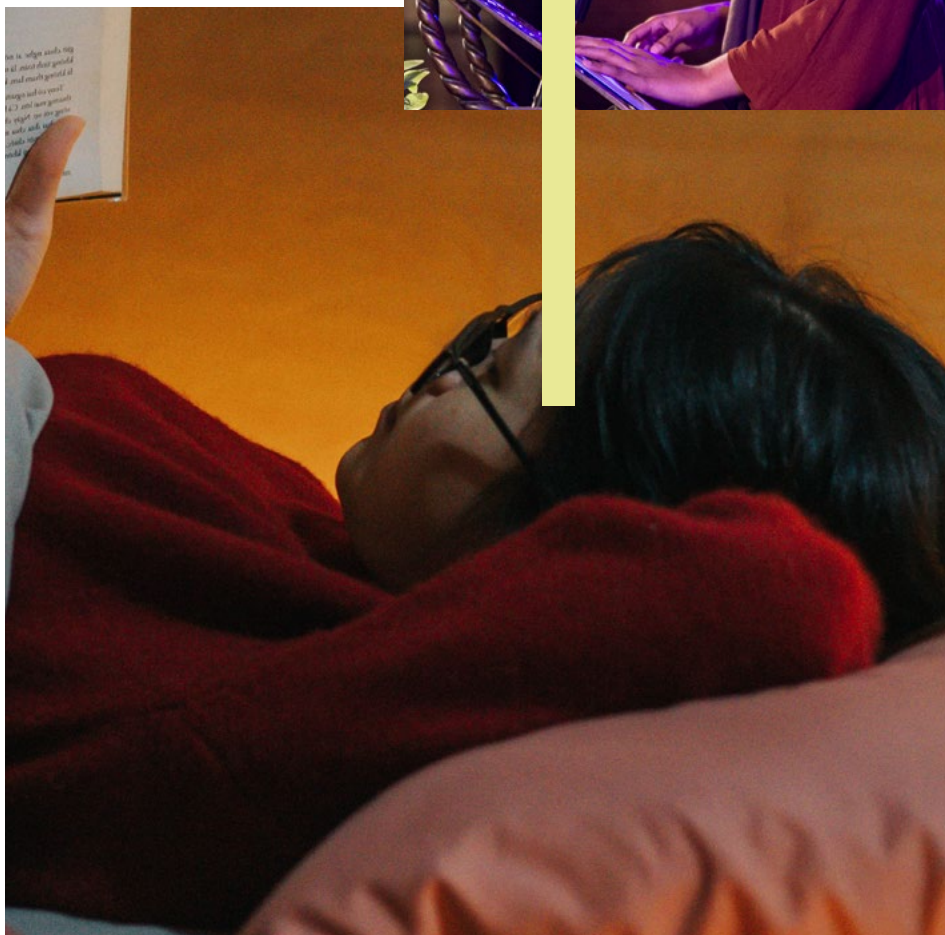
Auteurs op pad

Nieuwe Auteurs

2

Innovatie en ontwikkeling

Naast het adviseren en bemiddelen bij schrijversbezoeken zet SC zich conform het beleidsplan 2021-2024 in op een viertal beleidsspeerpunten. Voor onze inspanningen rondom speerpunt “Vergroten van de eigen zicht- en vindbaarheid” verwijzen we naar Hoofdstuk 4 Communicatie en samenwerking. Hieronder lichten we toe met welke projecten we aan de andere drie doelstellingen werkten, namelijk het “optimaliseren van de impact en kwaliteit van het schrijversbezoek”, het “verbreden van het auteursbestand” en het “bereiken van nieuwe doelgroepen”.

Optimaliseren van impact en kwaliteit van het schrijversbezoek

Pilot: Driemaal groep 3 Schrijverstournee

Op verzoek van Stichting Lezen ontwikkelden we een nieuwe campagne voor beginnende lezers. In schooljaar 2022-2023 loopt de pilot van deze Driemaal groep 3 Schrijverstournee. Met deze campagne stimuleren we de leesmotivatie en het leesplezier van leerlingen in groep 3, een schooljaar waarin veel nadruk ligt op technisch lezen en veel minder op leesplezier. De leerlingen ontvangen drie verschillende schrijvers/illustratoren verspreid over het schooljaar. Elk bezoek heeft zijn eigen leerdoel. Bij het eerste bezoek ontmoeten de kinderen een illustrator van een prentenboek. Daarmee stimuleren we blijven voorlezen in groep 3 en benaderen we kinderboeken vanuit de beeldende kant. Bij het tweede bezoek komt een schrijver van langere voorleesverhalen, die voor de leerlingen nog te moeilijk zijn om zelf te lezen maar waarvan ze genieten als ze worden voorgelezen. Doel is het creëren en verdiepen van literair begrip en het leren concentreren op en genieten van een langer voorleesverhaal. De derde schrijver maakt boeken die leerlingen (al snel) zelf kunnen lezen. Doel van dit derde schrijversbezoek is leerlingen stimuleren om met plezier leeskilometers te maken.

Voor deze campagne hebben we een diverse poule van zes auteurs samengesteld. De bibliotheken en scholen waarmee we samenwerken geven we extra begeleiding. Zo startten we met een online startbijeenkomst voor leesconsulenten en docenten en sturen we voor elk bezoek voorbereidingstips, in aanvulling op de tips in de Toolkit die we naar elk basisschoolbezoek sturen.

Een externe onderzoeker zal de impact van dit experimentele aanbod meten. De ontwikkeling, het onderzoek en de auteurscontracten worden financieel ondersteund door Stichting Lezen, inzake het Tante Anne fonds.

Ontwikkeling Menukaart Schrijversbezoeken Voortgezet Onderwijs

Schrijversbezoeken aan middelbare scholieren zijn enorm divers in inhoud en vorm. Ons streven is het leerdoel van de docent af te stemmen op de wensen en mogelijkheden van de auteur. Daarom ontwikkelden we in 2022 een Menukaart Schrijversbezoeken Voortgezet Onderwijs. Deze inspireert docenten en helpt hen te kiezen uit het aanbod én geeft de auteurs de mogelijkheid om aan te geven welke activiteiten bij hen passen.

Voor de inhoudelijke ontwikkeling van deze Menukaart hebben we uitgebreid overlegd met docenten, bibliothecarissen en auteurs. Momenteel passen we de automatisering en website aan zodat we het aanbod overzichtelijk kunnen presenteren naast de al bestaande Menukaart voor het basisonderwijs. Doel is ook het aanbod nog beter doorzoekbaar te maken. In het voorjaar van 2023 lanceren we de Menukaart op de site.

Themagericht aanbod in vakoverstijgende onderwijs

Hoewel we het beleidsproject Thematische schrijversbezoeken voor andere lessen dan lezen of Nederlands wegens corona hebben doorgeschoven naar de volgende BIS-periode, publiceerden we wel artikelen met autortips rondom het thema identiteit, in het kader van diversiteit en het vak Burgerschapsvorming. Ook publiceerden we over een schrijversbezoek op een middelbare school, waar de secties Nederlands en geschiedenis intensief samenwerkten.

“Een enorme boost voor mijn zelfvertrouwen om in het openbaar op te treden/te spreken.”

— Deelnemer Spreekkunstacademie

Spreekkunstacademie: talentontwikkeling en professionalisering voor schrijvers

Met de Spreekkunstacademie helpen we schrijvers hun talenten als spreker en leesbevorderaar te ontwikkelen. We bieden workshops aan die aansluiten op de praktijk, om kwaliteit van het schrijversbezoek en de impact daarvan op leesplezier en leesmotivatie zoveel mogelijk te optimaliseren.

Onderwerpen waren “Hoe presenteer ik mezelf” (twee workshops), “Activerende werkvormen in het Primair Onderwijs”, “Activerende werkvormen in het Voortgezet Onderwijs” en “Verrijk je lezing met video”. De trainingen werden gegeven door professionals in hun veld en/of door auteurs die ervaren zijn in schrijversbezoeken. Voor het eerst waren de trainingen in het voortgezet onderwijs tegen betaling, waardoor we een deel van onze kosten konden dekken. Schrijvers die eerder subsidie ontvingen van het Letterenfonds, konden daar ook subsidie aanvragen voor het aanbod van de Spreekkunstacademie. In april en november organiseerden we vijf workshops, waaraan 29 auteurs deelnamen.

De reacties waren enthousiast tot zelfs zeer enthousiast. De auteurs gaven aan dat de workshops bij de praktijk aansloten en dat ze veel bruikbare handige tips en feedback ontvingen. Extra waardevol vonden ze het om kennis en ervaringen met elkaar te kunnen uitwisselen.

Pilot verbreding auteursbestand: stripmakers

Binnen het beleidsvoornemen “Kwalitatief, breed en divers auteursaanbod” introduceren we in 2023 een nieuwe auteursgroep: stripmakers, in het bijzonder de makers van graphic novels. In 2022 hebben we dit voorbereid. In overleg met een klankbordgroep hebben we toelatingscriteria vastgesteld. Stripmakers kunnen zich aanmelden als ze publiceren bij bepaalde kwaliteitsfondsen voor graphic novels. We hebben een communicatieplan opgesteld en stripmakers geworven.

Dankzij het Nederlands Letterenfonds en het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie kunnen we in 2023 de bezoeken met een introductiekorting aanbieden en promotiemiddelen ontwikkelen. We zullen met veertien stripmakers starten. We verwachten dat de stripmakers een belangrijke leesbevorderende rol zullen kunnen spelen, vanwege de combinatie van woord en beeld. De eerste enthousiaste reacties van scholen zijn al binnen.

De stripmakers vormen de derde nieuwe groep die aan ons auteursbestand is toegevoegd, na de spoken word-artiesten en de eigen beheer-schrijvers.

Bereiken van nieuwe doelgroepen: Schrijvers over Thema's

In het voorjaar van 2022 lanceerden we Schrijvers over Thema's. Met dit gloednieuwe programma werven we actief onder de doelgroepen maatschappelijke organisaties, overheidsdiensten en het hoger onderwijs, die ons al mondjesmaat wisten te vinden maar die een beloftevolle nieuwe markt lijken. Schrijvers kunnen voor hen nieuwe, frisse of creatieve bijdragen leveren over belangrijke maatschappelijk onderwerpen. Met dit aanbod vergroten we ook de zichtbaarheid van literatuur en schrijvers in het maatschappelijke discours. Een neveneffect is dat de honoraria voor de auteurs die deelnemen aan deze campagne hoger zijn dan bij andere lezingen, omdat een dergelijk bezoek meer voorbereiding vergt. De bemiddeling voor deze campagne vergt meer maatwerk, dus zijn de bemiddelingskosten voor deze campagne hoger, wat uiteindelijk zal bijdragen aan meer eigen inkomsten voor de Schrijverscentrale. We stelden een poule samen van negen auteurs die het gekozen kapstokthema Ongelijkheid van verschillende kanten kunnen belichten. We publiceerden een speciale campagnepagina op de website met een overzicht van de mogelijkheden, brochure, lanceringsvideo en inspiratieartikelen. De projectleider voerde netwerkgesprekken met de nieuwe doelgroepen en zette een social media-campagne op. Ook de

negen ambassadeurs hebben een rol in het programma: ze worden gebruikt als klankbordgroep en gebruiken hun eigen netwerk om de naamsbekendheid van het programma te vergroten. In filmpjes vertelden auteurs wat ongelijkheid voor hen betekent, zodat organisatoren een concreet beeld krijgen wat een schrijversbezoek hen kan brengen. Bij onze stand tijdens het congres van de Vereniging voor Nederlandse Gemeenten (VNG) bleek dat al snel dat het animo voor ons aanbod groot was. Er hebben al verschillende bijeenkomsten plaatsgevonden bij gemeentes, de provinciale staten en in het hoger onderwijs.

Komend jaar ligt de focus op het verder uitbouwen van het netwerk, opbouwen van samenwerkingsverbanden en voeren van een inhoudelijke marketingcampagne.

“Er heerst een groot taboe op armoede [...] Suzanna [Jansen] wist met haar verhaal over armoede precies de juiste snaren te raken om dat taboe die dag te laten verdwijnen.”

– Miranda Rood, netwerkgeregisseur gemeente Hoorn

Overig beleid

Aanpak grensoverschrijdend gedrag: vertrouwenspersonen voor schrijvers

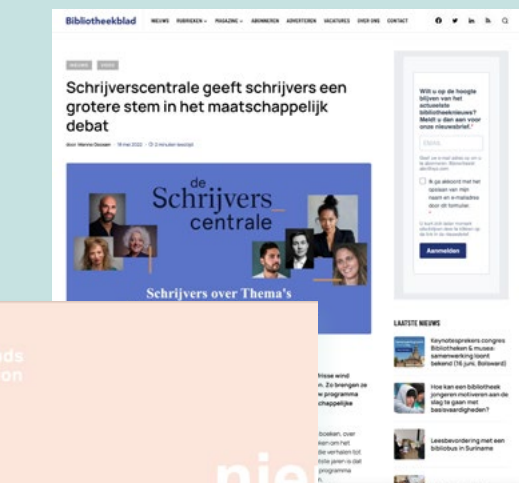
De Schrijverscentrale stuurt jaarlijks op grote schaal schrijvers op pad, van 's ochtend vroeg tot 's avonds laat. Bij een optreden zou een auteur te maken kunnen krijgen met grensoverschrijdend gedrag. Om hen bij te staan in deze situaties heeft De Schrijverscentrale zich samen met andere Lettereninstellingen aangesloten bij Mores.online, het meldpunt voor ongewenste omgangsvormen voor de Nederlandse culturele en creatieve sector. We hebben deze aansluiting bekend gemaakt in nieuwsbrieven, een persbericht en op onze site. Ook melden we het alle auteurs die zich nieuw bij ons aansluiten.

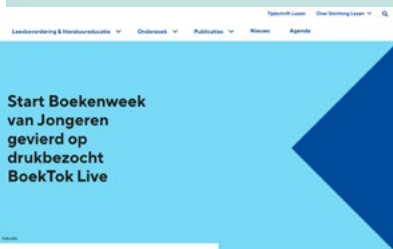
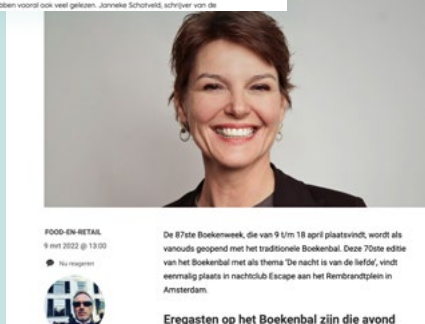
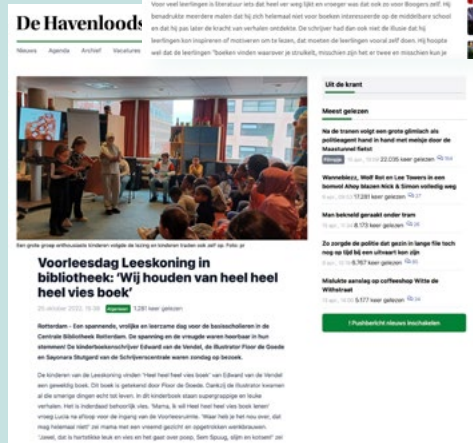
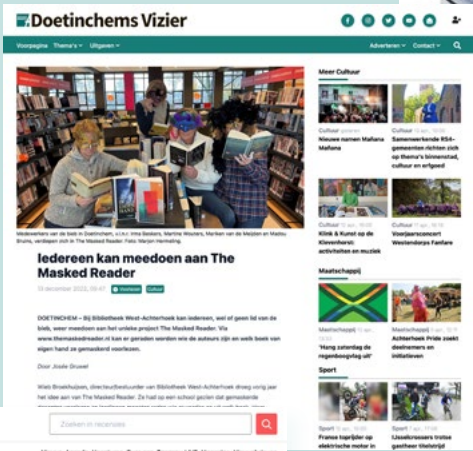
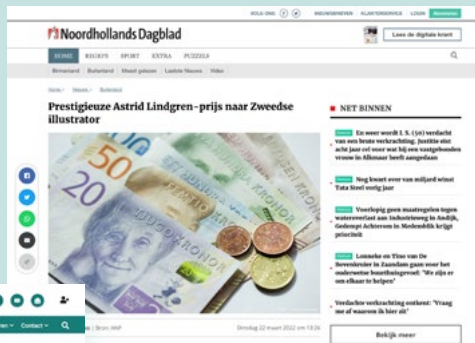
Digitalisering: online activiteiten

Door Corona heeft digitalisering een grote vlucht genomen. De Schrijverscentrale experimenteerde met vele online activiteiten, zowel voor de eigen activiteiten als die van de schrijvers. Voor het aanbod van schrijversactiviteiten, zie Hoofdstuk 3 Advies en bemiddeling/Schrijver Op Je Scherm. Medewerkers werken minimaal twee dagen op kantoor en de rest naar eigen keuze thuis of op kantoor. Interne overleggen zijn vaak hybride. Ook overleggen met externe partners en speeddates met auteurs vinden vaak online plaats.

Voor projecten en campagnes maken we steeds vaker gebruik van online meetings zoals voor de klankbordgroep als de Menukaart, de startbijeenkomst van de campagnes Literatour en Driemaal groep 3 Schrijverstournee.

De Schrijverscentrale in de media

3

Advies en bemiddeling

Schrijversactiviteiten voor publiek – dat is wat de Schrijverscentrale tot stand brengt. De magie van ontmoetingen tussen auteur en publiek zorgt voor leesmotivatie en voor dieper literair begrip (*Dichter bij de schrijver, dichter bij lezen*, 2018). SC adviseerde en bemiddelde bij (online) schrijversbezoeken en -tournees voor alle landelijke literaire campagnes, voor zowel scholen, bibliotheken, boekhandels en literaire of maatschappelijke organisaties. Als vanouds bemiddelden we ook veel ‘individuele’ schrijversbezoeken, niet gebonden aan een campagne, voor organisaties uit de non-profit- en boekensector, voor alle leeftijden en doelgroepen. We zochten telkens naar de beste match tussen de wensen van de organisator en auteur. Daarvoor zetten we al onze expertise in over de auteurs, hun werk en de organisatie van schrijversbezoeken. We boden educatieve ondersteuning in de vorm van een menukaart en toolkit voor het basisonderwijs. Ook regelden we de zakelijke afhandeling, waaronder een fair auteurshonorarium, de contracten en facturen.

Nieuwe auteurs

In 2022 hebben we 248 nieuwe auteurs in ons auteursbestand opgenomen (2021: 243), waarvan 62 met voornamelijk jeugd als doelgroep, 186 voornamelijk volwassenen. Alle Nederlands(talige) schrijvers van alle literaire genres en illustratoren van kinderboeken kunnen zich bij ons inschrijven: fictie en non-fictie, poëzie, voor jeugd en voor volwassenen. De meeste auteurs komen binnen via de “reguliere aanmeldprocedure”, waarvoor ze een Modelcontract Uitgave Oorspronkelijk Nederlandstalig Literair Werk of een Modelcontract Uitgave Kinderboek moeten kunnen tonen. Daarnaast hebben we drie andere aanmeldprocedures: voor spoken word-artiesten (11 nieuwe auteurs), eigen beheer (3 nieuwe auteurs) en een pilot voor stripmakers (6 aanmeldingen in 2022, zie verder Hoofdstuk 2 Innovatie en ontwikkeling).

Nieuwe scouts voor Spoken Word

Voor de spoken word-aanmeldprocedure werken we met scouts. Scouts wisselen elke twee jaar en leveren bij aanvang van hun scoutschap een lijst aan. Daarnaast beoordelen zij spoken word-artiesten die zich spontaan bij de Schrijverscentrale aanmelden.

Eind 2022 hebben Derek Otte en Roziena Salihu het stokje overgegeven aan twee nieuwe scouts: Myron Hamming en Teddy Tops. We hebben gezocht naar scouts van buiten de Randstad, voor meer geografische spreiding, en zijn blij dat dat gelukt is: Myron Hamming werkt vanuit Groningen en Teddy Tops heeft op spoken word-gebied sterke professionele banden met Arnhem en Nijmegen. De nieuwe scouts hebben samen een lijst aangeleverd van vijftien nieuwe namen, die we begin 2023 zullen benaderen.

Ondersteuning talentvolle en bekroonde auteurs

In het kader van talentontwikkeling gaven we nieuwe auteurs extra aandacht. Ze konden (online) “speeddaten” met een bemiddelaar en zo adviezen krijgen over o.a. het opzetten van een succesvolle schrijversactiviteit. SC bracht nieuwe auteurs en spoken word-artiesten actief onder de aandacht van organisatoren in diverse social media posts. Binnen tiplijsten en onze nieuwsmedia maakten we bewust een mix van ervaren en minder ervaren talenten. Ook bekroonde auteurs gaven we extra aandacht op social media en in auteurstip-artikelen.

Digitalisering schrijversactiviteiten: Schrijver Op Je Scherm

In 2022 vonden 132 activiteiten plaats via ons platform Schrijver Op Je Scherm en hadden een (deels) online of hybride vorm. Aan dit lage aantal t.o.v. 2021 (1018) lezen we de blijdschap van organisatoren en auteurs af dat schrijversactiviteiten live konden plaatsvinden. Het grootste deel daarvan (116) vond dan ook in het voorjaar plaats, vooral vanwege lockdown-maatregelen, ziekte of quarantaine van auteurs of doordat scholen geen externen toelieten.

Om auteurs en organisatoren te ondersteunen de online bezoeken zo succesvol mogelijk te maken, publiceerden we artikelen met tips en inspiratie. Voor auteurs boden we een Workshop “Verrijk je lezing met video” aan binnen de Spreekkunstacademie (Zie Hoofdstuk 2 Innovatie en advies).

We verwachten dat online activiteiten een rol blijven spelen en nemen daarom de geleerde lessen en interessante ontwikkelingen mee. Zo zagen we een toename van hybride bezoeken, bij bijvoorbeeld congressen of workshops die zo een groter publiek konden bereiken. Een andere interessante ontwikkeling was dat persoonlijke schrijversvideo’s als voorbereidingsmateriaal voor een live bezoek op school werden gebruikt.

Impact en aanpak corona

Coronawinter

Ondanks de mogelijkheid tot online evenementen had een winter van coronamaatregelen, geen externen op school en lockdowns wederom een negatieve impact op schrijversactiviteiten in het voorjaar, waaronder de Poëzieweek en Voorleesdagen. De CPNB verplaatste wegens coronamaatregelen de belangrijke campagne Boekenweek van maart naar april. SC had het druk met het verzetten van vele lezingen en tournees, zoals die van de Boekenweek-auteurs Ilja Leonard Pfeijffer en Marieke Lucas Rijneveld. Ondanks deze inspanningen en veel last minute bemiddelingen kwam het resultaat op slechts 235 activiteiten met een link met de Boekenweek, een stuk lager dan gebruikelijk.

Laat voorjaar/zomer: boekingen weer op stoom en Vierde Steunmaatregel

Vanaf het late voorjaar werden ontmoetingen tussen lezers en schrijvers weer mogelijk. Ook na versoepeling van de maatregelen waren organisatoren echter huiverig om activiteiten te boeken, vanwege het risico op nieuwe corona-maatregelen en tegenvallende bezoekersaantallen, met name voor openbare en/of grote zaal-activiteiten. Verwachte boekingen bleven daardoor uit of werden op zeer korte termijn gedaan.

Om de opdrachten voor schrijvers weer op peil te krijgen en de aandacht voor literatuur levendig, kwamen we in voorjaar 2022 met het Nederlands Letterenfonds met de Vierde Steunmaat-

regel. Het Nederlands Letterenfonds stelde hiervoor € 250.000 beschikbaar. Scholen, bibliotheken, boekhandels, literaire en culturele organisaties konden een of meerdere schrijvers tegen 50% korting boeken (tot maximaal € 500) in de periode van 21 maart tot 1 oktober 2022. Deze Steunmaatregel was erg succesvol (zie Hoofdstuk 5 Prestaties).

Najaar: gretige inhaalslag

Vanaf de zomer was er een enorme inhaalslag. Veel on hold activiteiten gingen alsnog door en er was een grote, aanhoudende stroom van nieuwe aanvragen. Welkom voor de schrijvers en goed voor het literaire klimaat in het land. Daardoor komt 2022 alsnog als een zeer succesvol jaar in de boeken met maar liefst 5.154 contracten. Door de korte termijn, andere aanvragenflow gedurende het jaar en personeelstekort (o.a. door ziekte) was het wel lastig in te plannen voor de organisatie, waardoor we voor het eerst in ons bestaan genoodzaakt waren om gedurende een korte periode een aanvragenstop in te lassen voor de jeugdsector.

“Ik denk dat ik iemand ben geworden die ik vroeger zelf nodig had. Iemand die via een andere manier tot de kern weet te komen.

— Elten Kiene

Een paar interessante schrijversactiviteiten en campagnes

Literatour

Voor het eerst vond Literatour in februari plaats, los van de Boekenweek van Jongeren in september. Na een online startbijeenkomst voor docenten en auteurs toerde het Literatour-team van negentien enthousiaste auteurs langs zeventig scholen. Ze gingen met leerlingen van klas 3 t/m 6 van het vmbo, havo en vwo in gesprek over hun boeken, schrijverschap en het lezen.

Zomerfestivals

Afgelopen zomer hebben er meerdere festivals plaatsgevonden waar de Schrijverscentrale voor heeft bemiddeld. Zo werd Festival Sunsation bij het landschapskunstwerk Observatorium Robert Morris in Lelystad voor de veertigste keer georganiseerd, waar onder andere Herman Brusselmans, Piet Gerbrandy en Joost Oomen een voordracht verzorgden. In Groningen vond Dichters in de Prinsentuin plaats, met onder andere Jonathan Griffioen, Mustafa Stitou, Esther Jansma en Rozalie Hirs. Auke Hulst en Mariken Heitman togen naar het Drentse Zeegse voor Zomerzinnen, een zelfstandig onderdeel van FestiValderAa in Schipborg. Ook in Deventer (DichterBij) en Dordrecht (Festival Nooit Terug) werden literaire zomerfestivals georganiseerd.

Kinderboekenweek groot succes

De Kinderboekenweek was één van de drukste uit onze geschiedenis, met 769 schrijversbezoeken voor maar liefst 70.000 kinderen. Er reisden 163 verschillende kinderboekenschrijvers en illustratoren door het hele land om kinderen te betoveren met hun verhalen. De auteurs gaven ieder hun eigen draai aan het Kinderboekenweekthema Gi-ga-groen: verhalen vertellen over dieren, planten of het klimaat, over de natuur om de hoek of in het verre buitenland – steeds met een link naar een of meer van hun boeken zodat de leesmotivatie van de kinderen flink werd aangewakkerd.

Om de Kinderboekenweek zo succesvol te maken stimuleerden we auteurs om op de site te zetten hoe hun bezoek in de Kinderboekenweek eruit zou kunnen zien. Bibliothecarissen en leerkrachten konden dit aanbod online doorzoeken, waarover we meerdere mailingen stuurden en social media posts plaatsten.

2 x Leesoffensief: Den Haag en Schagen

De Schrijverscentrale werkte mee aan diverse lokale en regionale Leesoffensieven. Twee voorbeelden zijn in Schagen en Den Haag.

De Kopgroep Bibliotheken en de gemeentes Schagen en Hollands Kroon besteedden het NPO-geld speciaal aan schrijversbezoeken. Het gaat om circa 170 groepen van alle leerjaren op 23 basisscholen. De eerste 8 dagen hebben intussen in november plaatsgevonden, in 2023 volgen de andere groepen.

Voor de Bibliotheek en gemeente Den Haag regelden we een poule van twintig auteurs voor alle groepen 8 en een aantal groepen 5/6 van maar liefst 155 scholen. Dat resulteerde dit jaar al in 38 contracten met elk 2 of 3 groepen. De bibliotheek zorgde voor boeken in de klas zodat de kinderen lekker konden gaan lezen. Dit Leesoffensief loopt door in 2023 en wordt waarschijnlijk zelfs met vier jaar verlengd.

"Jongeren zijn de nieuwe lezers; dit is waar het begint. [...] Er zijn ontelbaar veel werelden te ontdekken en het is prachtig om te zien als dat gebeurt."

— Anne Eekhout

Communicatie en samenwerking

Communicatie

In 2022 hebben we veel aandacht besteed aan de vierde Steunmaatregel voor Schrijvers. Andere zwaartepunten lagen bij de lancering van het nieuwe programma Schrijvers over Thema's (zie Hoofdstuk 2 Innovatie en ontwikkeling) en de campagnes voor de Boekenweek en Kinderboekenweek.

Veel aandacht in de media

De Schrijverscentrale heeft in 2022 landelijk, regionaal en lokaal aandacht gekregen in de media. Naast berichten over de Steunmaatregel en Schrijvers over Thema's is er ook veel aandacht geweest in de media voor het vertrek van directeur Anne Zeegers en de bekendmaking van de nieuwe directeur: Johanna Somers. Ook zijn verschillende schrijversbezoeken uitgelicht.

Fysiek/offline

In het voorjaar faciliteerden we een fotoshoot voor schrijvers uit ons bestand. Tegen een aantrekkelijk tarief konden auteurs foto's laten maken die ze kunnen gebruiken voor het auteursprofiel op onze website en andere promotionele doeleinden.

We hadden meerdere stands, bij zowel ons al bekende als nieuwe interessante beurzen en congressen. Docenten en pedagogisch medewerkers bereikten we met onze stands bij Dag van het Literatuuronderwijs/PaboLeest! en een evenement van Staij openbaar onderwijs. Leesconsulenten en bibliothecarissen bereikten we met onze stands bij Lezen Centraal en van Kunst van Lezen.

In december organiseerden we een Schrijversfeest om te vieren dat live ontmoetingen en schrijversactiviteiten weer mogelijk waren. Auteurs Elfie Tromp en Buddy Tegenbosch vertelden over hun ervaringen met schrijversbezoeken, woordkunstenaar Luan Buleshkaj gaf met muzikant Yassine Belghanch een optreden en Buro Rococo verzorgde de live tekenact 'Prentje Momentje'. Tijdens dit feest namen we ook afscheid van directeur Anne Zeegers en maakten we kennis met Johanna Somers die vanaf januari 2023 directeur zal zijn. Het feest trok ruim 200 bezoekers.

Online

We werkten hard aan onze online communicatie. We ontwikkelden in april een nieuw design voor de homepage van de site. Onze nieuwsbrieven en mailings, met o.a. inspiratieartikelen en auteur-tips bij thema's of campagnes als de Boekenweek en Kinderboekenweek, werden door maar liefst 40% van de ontvangers geopend (2021: 32%). Het aantal bezoekers aan onze website groeide naar 132.250, een stijging van 8% ten opzichte van 2021.

In ons social mediabeleid hebben we gekozen om meer focus aan te brengen in de kanalen waar- op we uitingen plaatsen. We richten ons op Instagram, Facebook en LinkedIn. Ons account op Twitter is opgezegd.

De Google Ads-campagnes die eind 2020 zijn gestart en ingericht door het bureau INTK zijn verder voortgezet. Op 16% van de advertenties wordt geklikt. Met dit doorklikpercentage zitten we niet alleen boven de norm vanuit Google Grants, maar ook boven het resultaat van vorig jaar (13%).

Samenwerking

Leescoalitie

De Schrijverscentrale is nu formeel onderdeel van de Leescoalitie. We verheugen ons erop om onze krachten te bundelen met de andere landelijke spelers op het gebied van leesbevordering. Samen willen we zoveel mogelijk mensen aanzetten tot lezen en voorlezen.

Kinderboekenambassadeur

SC werkte met Stichting Lezen, het Nederlands Letterenfonds en de CPNB samen aan het project Kinderboekenambassadeur. In 2022 nam illustrator Martijn van der Linden het stokje over van Manon Sikkel. SC communiceerde hierover op de site, in een nieuwsbrief en op social media. Verder bemiddelden we zijn lezingen, presentaties en schoolbezoeken.

Nominatie voor Astrid Lindgren Memorial Award

De werkgroep jeugd van de Auteursbond heeft De Schrijverscentrale maar liefst voor de vierde keer genomineerd voor de ALMA, de "Nobelprijs van de jeugdliteratuur". Deze prestigieuze prijs wordt jaarlijks uitgereikt om kinder- en jeugdliteratuur wereldwijd te promoten. De Schrijverscentrale is in de categorie leesbevorderende instelling genomineerd.

Samenwerking en partners

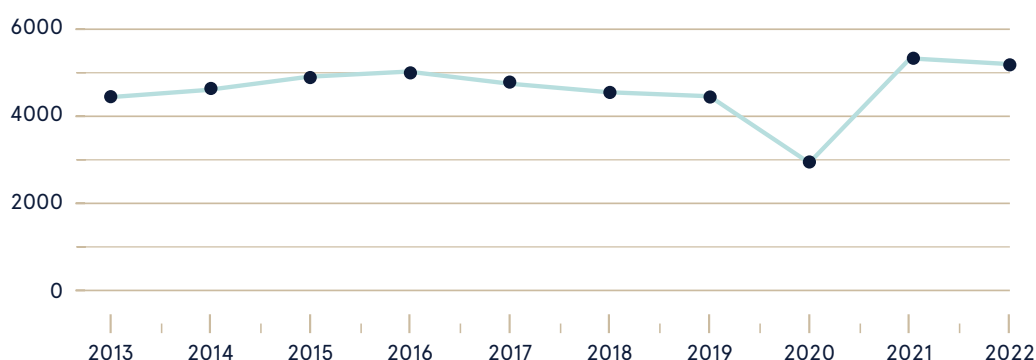
Organisatie	Project
Nederlands Letterenfonds	» Vierde Steunmaatregel: subsidie en communicatie » Poëzieweek/Boek een Dichter-subsidie » Overleg Kinderboekenambassadeur » Europese Literatuurprijs: subsidie voor bezoeken literaire vertalers » Spreekkunstacademie: subsidie voor trainingen voor auteurs » Structureel overleg
CPNB	» Vaste tourneepartner voor de campagne-auteurs: » <i>Voorleesdagen</i>: Tjibbe Veldkamp » <i>Boekenweek</i>: Ilja Leonard Pfeijffer (geschenk) en Marieke Lucas Rijneveld (essay) » <i>Kinderboekenweek</i>: Marije Tolman (Prentenboek), Bibi Dumon Tak (gedicht) » <i>NL leest</i>: Yvonne Keuls (volwassenen), Marjolijn Hof (jeugd) » Samenwerking bij campagnes Boekenweek van Jongeren en Literatour » Overleg Kinderboekenambassadeur » Structureel overleg
Stichting Lezen	» Driemaal groep 3 Schrijverstournee (Tante Anne Fonds): subsidie, inhoudelijke samenwerking en onderzoek » De Bibliotheek op School » Boekenweek van Jongeren/Literatour » Overleg Kinderboekenambassadeur » Structureel overleg
De Bibliotheek Op School/ Kunst van Lezen	» Stimuleringsregeling dBOS PO, VO en MBO » Structureel overleg
De Schoolschrijver	» Structureel overleg
Taalunie	» Schrijver Op Je Scherm Wereldwijd: communicatie en subsidie
Leescoalitie	» Meedenken nieuwe campagne » Onderdeel Leescoalitie sinds eind 2022
ILFU	» Ketentafel Letteren » Structureel overleg
Poëzietafel	» Boek een dichter-kortingsactie » Dichter des Vaderlands
Koninklijke Bibliotheek (KB)	» Poëzietafel
Groep Algemene Uitgevers (GAU)	» Gezamenlijke aanmelding bij Mores.online, meldpunt voor ongewenste omgangsvormen
Literatuur Vlaanderen	» Structureel overleg
Auteursbond	» Gezamenlijke aanmelding bij Mores.online, meldpunt voor ongewenste omgangsvormen voor de Nederlandse culturele en creatieve sector » Nominatie voor Astrid Lindgren Memorial Award – jeugdliteratuurprijs
NVJ	» Gezamenlijke aanmelding bij Mores.online, meldpunt voor ongewenste omgangsvormen voor de Nederlandse culturele en creatieve sector
Boekenbon	» Tourneepartner van de Boekenbon Literatuurprijs (shortlist auteurs)
Uitgeverij Gottmer	» Gottmer Kinderboekenweek-kortingsactie – communicatie en subsidie
Passionate Bulkboek	» Bemiddelingen voor Dag van Literatuuronderwijs, Dag van Jonge Jury en de campagne Er was eens.
Stichting Samenleving en Kunst	» Advies en bemiddeling bij meerdere edities van Stap op de rode loper, literatuurfestival voor bovenbouw vmbo.

5

Prestaties

Productiviteit in contracten

Productiviteit in contracten

SC telt haar activiteiten aan de hand van het aantal succesvol afgesloten contracten. Een contract behelst – met name in de jeugdsector – vaak meerdere literaire activiteiten per dag door dezelfde auteur. Een contract kan dus drie of vier (online) lezingen voor verschillende groepen/klassen betekenen. Vaak gaat dit om een bestaande groep of klas, maar bezoeken voor meer klassen bij elkaar (60-120 leerlingen) komen ook regelmatig voor, vooral in de bovenbouw van het basisonderwijs en het voortgezet onderwijs. Contracten zijn de weerslag van het advies- en bemiddelingsproces: het legt praktische details vast (zoals locatie, aantal activiteiten), financiële afspraken (zoals honorarium, reiskosten) en inhoudelijke afspraken (zoals thema van de lezing, afgesproken voorbereiding in de klassen).

SC heeft in 2022 in totaal 5.154 (online) schrijversactiviteiten door heel het land tot stand weten te brengen. T.o.v. vorig jaar is dat een lichte daling, toen we met 5.290 contracten met dank aan maar liefst drie Steunmaatregelen het hoogste aantal contracten in tien jaar haalden. In 2022 hadden we nog één Steunmaatregel voor Schrijvers i.s.m. het Nederlands Letterenfonds, goed voor de financiële ondersteuning van 933 activiteiten.

Publieksbereik

Met de activiteiten hadden we een publieksbereik van ongeveer 440.000 personen in 2022. Dit betreft zowel kinderen, jongeren en volwassenen. Van niet alle activiteiten is precies bekend hoe groot het publiek is geweest – in 2774 gevallen is er een opgave van gedaan. Op basis van die opgave (244.445) is een berekening gemaakt voor de overige activiteiten.

De impact van Corona

Aantal contracten

We hebben zo goed mogelijk bijgehouden wat de impact van Corona op het annuleren, uitstellen en inhalen van schrijversactiviteiten was. Eind 2022 waren de meeste corona-contracten afgehandeld. Nog slechts 21 contracten worden in 2023 ingehaald dan wel definitief geannuleerd.

Digitale activiteiten: Schrijver Op Je Scherm

In 2022 had 2,5% (132 afspraken) een online component (2021: 20%). Dit betrof vooral Livestreams (97) en persoonlijke schrijversvideo's (19), vaak voor meerdere groepen van een school.

Vierde Steunmaatregel voor Schrijvers

De Vierde Steunmaatregel voor Schrijvers was enorm succesvol: binnen twee maanden was het volledige subsidiebedrag toegekend. Onze bemiddelaars hebben maar liefst 933 contracten afgesloten dankzij de Steunmaatregel. Maar liefst 392 verschillende schrijvers, dichters, spoken word-artiesten en illustratoren konden hun lezers ontmoeten bij 459 verschillende organisatoren. Dat waren vooral bibliotheken, onderwijsinstellingen en boekhandels.

Spreiding over type organisator

	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022
Totaal aantal contracten	4876	4993	4717	4515	4432	2922	5290	5154
Contracten bibliotheken	1913	1841	1593	1492	1447	893	1517	1622
voor jeugd	1143	1142	981	912	899	619	966	1163
voor volwassenen	770	699	612	580	548	274	551	459
Contracten boekwinkels	614	534	431	317	349	129	482	305
voor jeugd	157	139	176	110	120	59	140	102
voor volwassenen	457	395	255	207	229	70	342	203
Contracten scholen	1131	1272	1362	1342	1224	1137	1638	1740
voor jeugd	966	1047	1204	1197	1068	1050	1475	1317
voor volwassenen	165	225	158	145	156	87	163	423
Contracten overige organisaties	1209	1346	1331	1364	1412	763	1653	1487
voor jeugd + volwassenen	1209	1346	1331	1364	1412	763	1653	1487

Het aantal activiteiten georganiseerd door een bibliotheek is gestegen. Deze stijging is geheel te danken aan de doelgroep jeugd; bij de doelgroep volwassenen is het aantal juist gedaald, ook t.o.v. de pre-coronajaren. Oftewel: na de jaren waarin de bibliotheken het zwaar hadden, zien we dat ze zich weer meer richten op het stimuleren van het literaire lezen door jeugd (bijvoorbeeld bij lokale en regionale Leesoffensieven), maar dit zien we niet voor de doelgroep volwassenen. We zien hier ook nog de effecten van (de nasleep van) corona. Zo had de Boekenweek, gewoonlijk de grootste literaire campagne voor de volwassenen sector, te lijden onder de (onzekerheid over) corona-maatregelen en de verplaatsing van maart naar april. Dat is ook de mogelijke verklaring voor daling bij boekhandels. We merkten ook dat organisatoren terughoudend waren met nieuwe boekingen, omdat in de rest van de culturele sector het publiek nog de weg naar culturele activiteiten nog niet had teruggevonden.

Scholen organiseerden duidelijk meer schrijversactiviteiten dan voor corona. Vooral de bezoeken van auteurs voor volwassenen (voornamelijk bovenbouw havo/vwo) zijn opvallend gestegen. Dit sluit deels aan bij de trend dat scholen het stokje overnamen van bibliotheken toen die minder investeerden in schrijversbezoeken aan scholen. SC merkt dat onderwijsinstellingen ons beter en sneller weten te vinden, door onze geïntensiveerde en meer doelgerichte communicatie. Andere verklaringen zijn o.a. het wegvallen van lockdownregelingen ("het kan weer"), het doorgaan van Literatour, de beschikbaarheid van NPO-budget en de openstaande Cultuurkaart-budgetten bij scholen.

De categorie Overige organisaties vertoont weer de stijgende lijn van voor corona.

Spreiding over doelgroepen

In Hoofdstuk 6 Prestatieverslag is de verdeling over de verschillende doelgroepen, leeftijdsgroepen en schoolgroepen te raadplegen. Een overzicht met een verdeling over de leerjaren van schrijversbezoeken in het onderwijs wordt op verzoek verstrekt.

De verhouding tussen de jeugdsector en de volwassenensector lag op 61,3% – 38,7% (2021: 60-40%). Het zwaartepunt dat al voor corona bij jeugd lag (55 – 45 %), is dus wederom sterker geworden.

Voor het basisonderwijs waren er weliswaar minder contracten dan in 2021, toen met name het basisonderwijs profiteerde van de Steunmaatregelen, maar met 1928 wel veel meer dan in pre-coronajaren 2019 (1522). Binnen doelgroep Voortgezet Onderwijs zien we over de hele linie een stijging, waarbij vooral een opvallende groei bij havo/vwo, dat vorig jaar juist achterbleef.

Geografische spreiding

Land/provincie	Aantal
Drenthe	167
Flevoland	114
Friesland	200
Gelderland	530
Groningen	183
Limburg	150
Noord-Brabant	556
Noord-Holland	961
Overijssel	393
Utrecht	484
Zeeland	107
Zuid-Holland	1280
<i>België</i>	23
<i>Curaçao</i>	1
<i>Denemarken</i>	1
<i>Duitsland</i>	1
<i>Verenigde Staten</i>	3

SC heeft een landelijk bereik. In bovenstaand schema is de provincie van de organisator weer-gegeven. Organisatoren regelen echter ook activiteiten buiten de eigen provincie, bijvoorbeeld symposia, evenementen en festivals. Bij online activiteiten is het publiek meestal ook uit andere provincies afkomstig. De afspraken op Curaçao, in Duitsland en in de Verenigde Staten betroffen livestreams. De afspraak in Denemarken betrof het inspreken van een audio-boodschap.

De verdeling van het aantal afspraken over de provincies komt overeen met het beeld van voorgaande jaren.

6

Prestatieverslag

	2022	2021
Aantal contracten PO	1928	2198
Aantal contracten VMBO	583	525
Aantal contracten Havo/VWO	702	460
Aantal contracten MBO	105	43
Aantal contracten HBO/WO	119	147
Aantal contracten volwassenen	1717	1917
Aantal contracten combinatie jeugd/volwassenen	0	0
totaal	5154	5290
Aantal bemiddelde auteurs voor volwassenen	502	613
Aantal bemiddelde auteurs voor kinderen/jeugd	290	308
totaal	792	921
Totaal aantal contracten	5154	5290
Totaal aantal bemiddelde auteurs	792	921

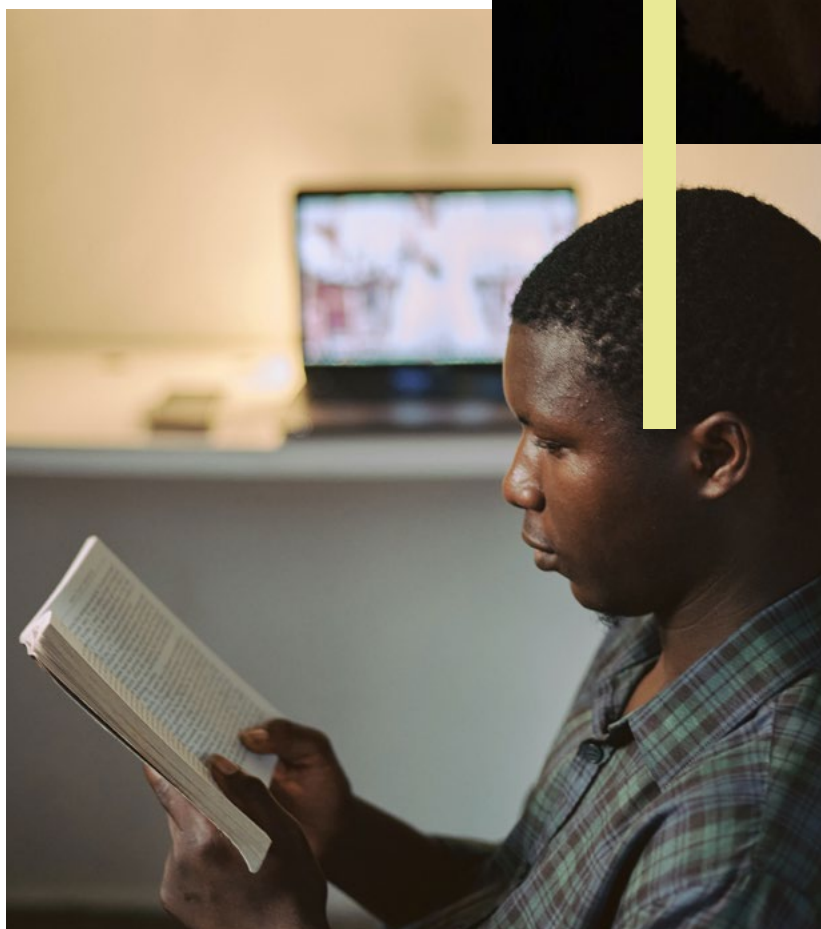
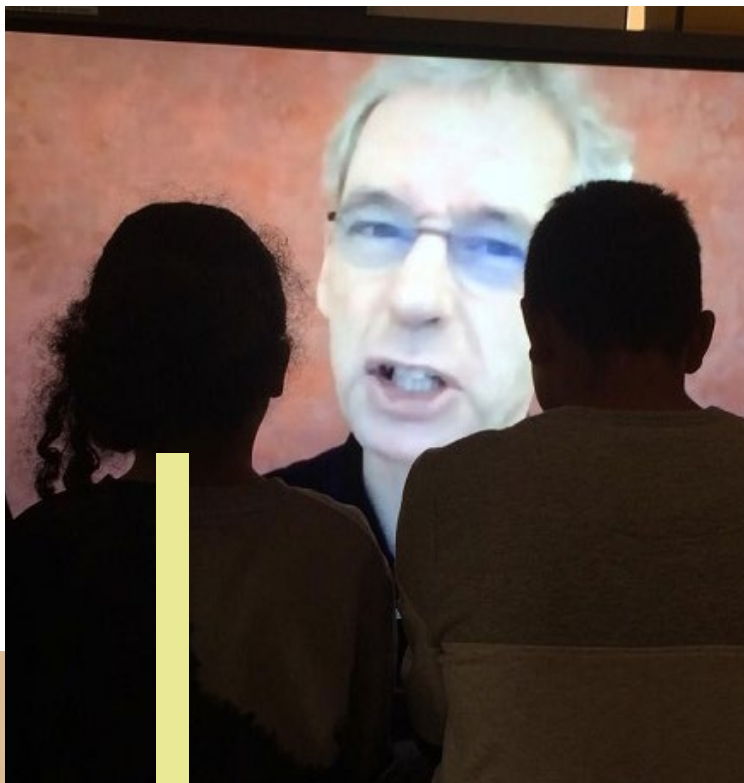
NB: Aantal contracten PO is incl. wat er voor voorschoolse activiteiten geboekt is (huidig boekjaar: 70; vorig boekjaar: 71).

Verschillende gecontracteerde auteurs	Verschillende auteurs	Aantal contracten
Kinder- en jeugdboekenauteurs	290	3159
Auteurs voor volwassenen	502	1995

Bereik websites

www.deschrijverscentrale.nl	2022	2021
Aantal bezoeken website	182.895	168.771
Aantal unieke bezoekers	133.200	114.936
www.schrijveropjescherm.nl	2022	2021
Aantal bezoeken website	2964	6470
Aantal unieke bezoekers	2139	5155

7

Organisatie

Team en directie

Het team van de Schrijverscentrale bestaat uit dertien medewerkers: Directeur, Administrateur, Coördinator leesbevordering, twee Communicatiemedewerkers, Projectcoördinator Schrijvers over Thema's en zeven Adviseur/Bemiddelaars, onderverdeeld in specialisten voor de jeugdsector en voor de volwassenensector. Een aantal bemiddelaars heeft daarnaast taken op het gebied van communicatie, ICT en beleidsprojecten. Daarnaast werd de organisatie bijgestaan door vijf freelancers op het gebied van communicatieadvies, HR en financiële administratie. De personele bezetting bedraagt in 2022 11,23 fte, waarvan 7,04 fte vaste en 4,19 fte tijdelijke medewerkers.

Er vonden in 2022 een groot aantal personele wisselingen plaats. In totaal gingen 6 mensen in dienst en 6 uit dienst, waaronder een viertal tijdelijke contracten. Er zijn twee nieuwe functies gecreëerd, waarvan een uitbreiding op communicatie en een coördinator Schrijvers over Thema's. Er waren ook twee langdurig zieken in 2022 die deels zijn vervangen. De communicatiemedewerker koos na ruim 3 jaar dienstverband voor een andere werkplek. En de directeur kondigde in het najaar haar vertrek aan per 1 januari en nam afscheid na 7 jaar de organisatie te hebben geleid. De sollicitatieprocedure naar de opvolger verliep soepel en succesvol: de nieuwe directeur start per 1 januari 2023. Een nieuwe Bemiddelaar Jeugd zal begin 2023 starten. Voor het aantrekken van nieuwe mensen is diversiteit in de samenstelling van het team een belangrijk uitgangspunt geweest, waarbij gelet is op een balans in gender, leeftijd, culturele achtergrond en woonplaats (binnen en buiten de Randstad).

Bestuur

In 2022 vergaderde het bestuur vier maal. Belangrijke onderwerpen waren de jaarstukken, de lancering van het programma Schrijvers over Thema's, de aansluiting bij Mores.online en de zoektocht naar de nieuwe directeur en het afscheid van de vertrekkende directeur. Tussentijds stemden directeur, voorzitter en/of penningmeester af over beleidszaken, personeel en financiën. Ronald Giphart werd in maart benoemd als bestuurslid binnen het profiel 'Auteur voor volwassenen'. Hij trad daarmee in de voetsporen van Nelleke Noordervliet, die omwille van de continuïteit na de overdracht van het voorzitterschap nog tot 31 december 2021 als bestuurslid was aangebleven. Over 2022 is een bedrag van € 2380 aan vacatiegelden, inclusief reiskosten, aan bestuursleden uitgekeerd.

Samenstelling bestuur 2021

Naam	Functie	Statutaire sector	Aantreden of herbenoeming
Michael Boogaardt	Penningmeester	Financiële expertise	17-11-2022; herbenoemd
Anne Rube	Voorzitter	Vrij	01-07-2021
Ronald Giphart	Lid	Schrijver Volwassenen	21-03-2022
Judith Uytterlinde	Lid	Vrij	21-9-2020
Mylo Freeman	Lid	Schrijver Jeugd	14-12-2020

Hoofd- en nevenfuncties

Michael Boogaerdt

geen

Anne Rube

Anne Rube Advies & uitvoering (hoofdfunctie)

Nevenfunctie: voorzitter Vereniging van openbare bibliotheken (VOB)

Judith Uyterlinde

Uitgeefdirecteur World Editions (hoofdfunctie)

Nevenfuncties: bestuurslid Libris Literatuur Prijs, bestuurslid Stichting Kinderprojecten Guatemala, secretaris Stichting Struikelstenen Haarlem

Mylo Freeman

Auteur en illustrator (hoofdfunctie)

Nevenfuncties: voorzitter Stichting3, ambassadeur Biblionef.

Ronald Giphart

Auteur (hoofdfunctie)

Anne Zeegers (directeur)

Nevenfuncties: Commissie Inspraak Gemeente Haarlem

Er is vastgesteld dat er geen sprake was van tegenstrijdige belangen en / of belangenverstrengeling.

WNT-verantwoording 2022

1. Leidinggevende topfunctionaris met dienstbetrekking

Gegevens 2022 (bedragen x € 1)	Anne Zeegers
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2022	01/01 t/m 30/11
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	75.604
Beloningen betaalbaar op termijn	11.636
<i>Subtotaal</i>	87.240
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	175.913
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	87.240

Gegevens 2021	Anne Zeegers
Functiegegevens	directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2021	01/01-31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	0,89
Dienstbetrekking?	ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	80.863
Beloningen betaalbaar op termijn	11.604
<i>Subtotaal</i>	92.467
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	186.010
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	n.v.t.
Totale bezoldiging	92.467

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen

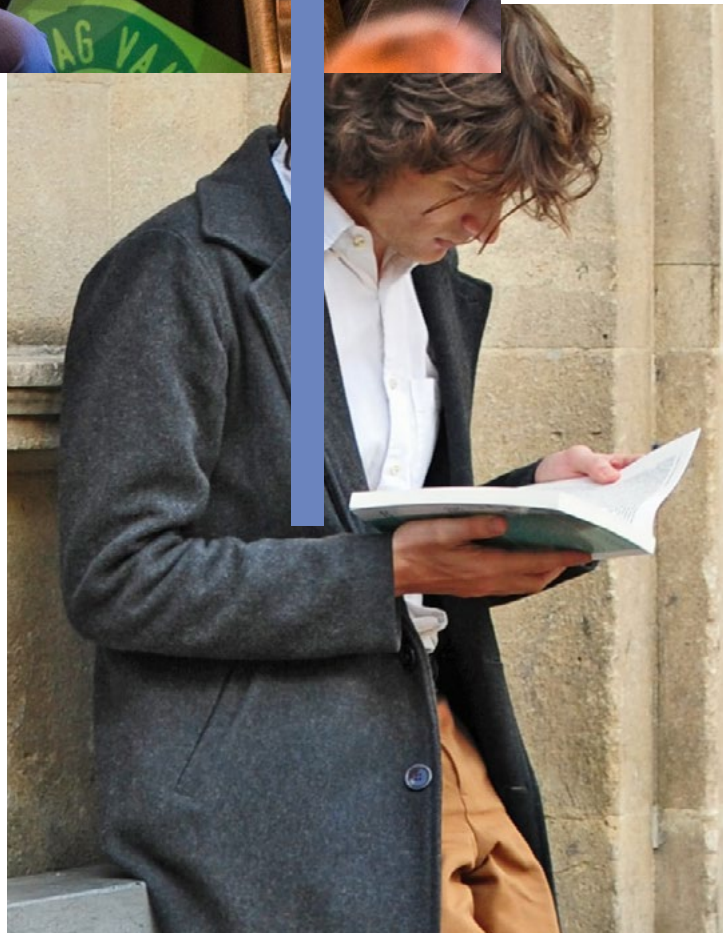
Gegevens 2022		Anne Zeegers
Functiegegevens		
Functie(s) bij beëindiging dienstverband		Directeur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)		0,89
Jaar waarin dienstverband is beëindigd		2022
Uitkering wegens beëindiging van het dienstverband		
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		23.419
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum		186010
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband		23.419
Waarvan betaald in 2022		23.419
Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag		N.v.t.
Het bedrag van de overschrijding en de reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan		N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling		N.v.t.

3. Toezichthoudende topfunctionarissen met een bezoldiging van € 1.800 of minder

Naam topfunctionaris	Functie
Anne Rube	Voorzitter bestuur
Michael Boogaardt	Penningmeester
Judith Uytendinck	Bestuurslid
Mylo Freeman	Bestuurslid
Ronald Giphart	Bestuurslid

Geen van de hierboven vermelde topfunctionaris(sen) noch overige functionaris(sen) heeft in 2022 (of 2021) een bezoldiging boven het toepasselijke WNT-maximum ontvangen.

8

Drie codes

De Schrijverscentrale onderschrijft de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Diversiteit & Inclusie en ziet toe op naleving in de praktijk.

Governance Code Cultuur

Integer en rolbewust handelen

SC heeft een onbezoldigd bestuur, dat zorgvuldig omgaat met werknemers en middelen van de stichting. De leden van het bestuur komen uit voor de stichting relevante sectoren. Twee bestuursleden zijn werkzaam in het boekenvak of onderwijs; een bestuurslid heeft een financiële achtergrond. Door twee actieve schrijvers (een van volwassenliteratuur en een van jeugdliteratuur) in het bestuur op te nemen wordt geborgd dat onze belangrijkste samenwerkingspartners, de auteurs, een stem hebben in de koers van de stichting. Bestuursleden van de SC hebben een portefeuille die aansluit bij hun expertise, ervaring en belangstelling. (Neven)functies van (nieuwe) bestuursleden worden getoetst op mogelijke tegenstrijdige belangen dan wel (schijnbare) belangenverstrengeling.

Zorgvuldig besturen

Bestuursleden dienen zonder last of ruggenspraak besluiten te kunnen nemen. Daar waar dit in het geding lijkt, wordt ter vergadering een beslissing genomen of een of meerdere bestuursleden zich onthouden van stemming.

Nieuwe bestuursleden worden aangetrokken aan de hand van een profielschets met inachtneming van de Code Culturele Diversiteit en Inclusie. De zittingstermijn is maximaal vier jaar; herbenoeming is eenmaal mogelijk. In 2022 is de penningmeester herbenoemd en is een nieuw bestuurslid namens de auteurs voor volwassenen toegetreden.

De directeur heeft de dagelijkse leiding over het bureau, adviseert het bestuur over het te voeren beleid en is belast met de beleidsuitvoering. Het bestuur bepaalt de grote lijnen van het beleid, toetst de uitvoering door de directie en is verantwoordelijk voor het functioneren van de stichting, zoals vastgelegd in de statuten.

Goed toezicht uitoefenen

Het bestuur stelt een externe accountant aan voor een onafhankelijke financiële controle. De accountant brengt jaarlijks in een bestuursvergadering verslag uit van de bevindingen. Verantwoord en transparant omgaan met mensen en middelen van de organisatie betekent dat wij aandacht hebben voor mogelijke risico's in de bedrijfsvoering (zie Hoofdstuk 9 Financiën).

Code Fair Practice

De Schrijverscentrale verhoudt zich op twee gebieden met de Fair Practice code: op het gebied van de eigen organisatie, haar kantoormedewerkers en op het gebied van de schrijvers die zij vrijwel dagelijks op pad stuurt. Deze gebieden hebben elk hun eigen aandachtspunten, waarbij loon naar werken, werkdruk en veiligheid belangrijke speerpunten zijn.

Het bureau

De Schrijverscentrale is niet gebonden aan een cao, maar volgt de cao van de rijksoverheid met betrekking tot de loonschalen, -ontwikkeling en 36-urige werkweek. Indien van toepassing bieden we stageplekken met vergoeding aan (geen stages in 2022). De tarieven van de externen die wij ter ondersteuning van het bureau inhuren, zijn marktconform. Door COVID is de verhouding thuiswerken/op kantoor gewijzigd. Er is, in overleg met de medewerkers, afgesproken dat men 2 dagen op kantoor werkt en de overige werktijd thuis kan invullen.

In veel culturele organisaties is de werkdruk hoog en trekken medewerkers, door de passie die zij voelen voor hun werk, soms te laat op de rem. Werkdruk is daarom een onderwerp van gesprek dat twee keer per jaar met alle medewerkers grondig onder de loep wordt genomen, waarbij wordt gekeken wat werkgever en werknemer kunnen doen om teveel werkdruk te voorkomen (niet 's avonds werken, snel compenseren als je overwerkt, de mogelijkheid om thuis te werken, eerlijke verdeling van de werklast en een tijdelijke aanvraagstop als er door omstandigheden aantoonbaar meer werk is dan er medewerkers zijn om deze uit te voeren). De Schrijverscentrale maakt werk van een open en transparante bedrijfscultuur, waarin medewerkers zich vrij voelen hun mening te uiten en met voorstellen te komen, waarin men op basis van respect en gelijkwaardigheid met elkaar omgaat, naar elkaar luistert en elkaar serieus neemt. In 2022 is het in het totaal bijna 7.000 euro besteed aan scholing en ontwikkeling van medewerkers. De training 'Meer zien met elkaar' van Colourful People was hier een onderdeel van. In deze training zijn ook de thema's werkdruk en open organisaties aan de orde gekomen.

In 2022 is er een externe vertrouwenspersoon aangesteld, waar de medewerkers terecht kunnen als zij te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag zoals seksuele intimidatie, discriminatie, agressie en geweld of pesten. Zij heeft het team ook een training gegeven.

Succesvol verdienmodel voor schrijvers

Een eerlijke betaling voor een auteursbezoek een van de speerpunten van de SC. Een gezonde en vitale leescultuur impliceert een eerlijke beloning voor schrijvers. Lezingen hebben een gunstig effect op boekverkoop en -uitleen, maar generen zelf ook inkomsten. SC versterkt de positie van auteurs door honoraria voor optredens te garanderen, door minimumtarieven te hanteren en in sommige gevallen een deel van het honorarium te subsidiëren, vanuit eigen budget en/of door derden. Zo bieden we hen een succesvol verdienmodel binnen de doelstelling van de Arbeidsmarktagenda voor de culturele en creatieve sector.

Sinds 2022 neemt De Schrijverscentrale deel aan de Ketentafel Letteren, gericht op verbetering van de inkomsten en arbeidsvoorwaarden van zowel makers als medewerkers in de Letterensector. De Schrijverscentrale deelt kennis en ervaring i.v.m. faire honoraria voor auteursoptredens. In het voorjaar had de coronacrisis nog grote impact op het lezingencircuit. SC heeft moeite gedaan om zoveel mogelijk schrijversbezoeken te laten plaatsvinden door maatwerkadvies en het bieden van alternatieve mogelijkheden (o.a. Schrijver op je Scherm). Bij afzeggingen stuurden we aan op een annuleringshonorarium. Daarnaast hielden we zo goed mogelijk bij welke contracten on hold werden gezet of geannuleerd, zodat auteurs online hun inkomstenderving konden inzien ten behoeve van hun ToZo-uitkering.

Om de aanvragen voor lezingen weer aan te wakkeren boden we de Vierde Steunmaatregel met het Letterenfonds aan, waardoor auteurs hun gebruikelijke honorarium konden ontvangen maar organisatoren slechts de helft betaalden. Zo kwamen 933 contracten tot stand.

In 2022 heeft De Schrijverscentrale zich aangesloten bij Mores.online, zodat er een platform is waar auteurs zich kunnen melden als zij te maken krijgen met grensoverschrijdend gedrag tijdens optredens die via de Schrijverscentrale tot stand zijn gekomen.

Talentontwikkeling

Met ons professionaliseringstraject de Spreekkunstacademie trainen we auteurs in spreek- en didactische vaardigheden (zie Hoofdstuk 2 Innovatie, Spreekkunstacademie). Als auteurs daarvan gebruik willen maken, kunnen zij bij het Letterenfonds een aanvraag doen om de kosten die aan deze workshops zijn verbonden te betalen.

Code Diversiteit en Inclusie

SC onderschrijft het doel van de Code Diversiteit en Inclusie en voelt de maatschappelijke verantwoordelijkheid om verhalen uit en in de (cultureel) diverse samenleving te verspreiden door middel van auteursbezoeken in het hele land. SC is een organisatie voor lezers en schrijvers met diverse culturele achtergronden. Dit willen wij als team en bestuur ook representeren in ons aanbod, doelgroep, personeel en bestuur.

In 2022 heeft een commissie van bestuurslid Mylo Freeman en twee medewerkers de concrete stappen bepaald t.b.v. diversiteitsbeleid en daarbinnen speerpunten voor 2022 opgesteld.

Personeel en bestuur

Bestuurslid Mylo Freeman heeft (culturele) diversiteit in haar portefeuille. Bij het vervullen van onze vacatures hebben we bij vergelijkbare geschiktheid voorrang gegeven aan mensen die onze organisatie diverser maken. Naast (bi)culturele achtergrond letten we ook op een balans in gender, leeftijd en woonplaats (buiten Amsterdam). Eind 2022 was de m/v-verhouding 5:7 en was er een redelijke balans in het team qua ervaring en qua leeftijd (5 medewerkers ≤ 35 jaar > 8 medewerkers).

Colourful people verzorgde een teamworkshop “Meer zien met elkaar”, met o.a. als thema nog meer verbinding binnen de organisatie, gekoppeld aan diversiteit en inclusie.

Samenwerking en kennis delen binnen de Letteren

In het afgelopen jaar is het overleg met Stichting Lezen i.v.m. diversiteitsbeleid heropgestart. Onderwerpen waren o.a. het concretiseren van diversiteitsbeleid en personeel en organisatie.

Een (nog) diverser aanbod creëren en promoten (Programma)

Aanbod

We blijven actief zoeken naar literair en cultureel diverser aanbod. Dat doen we door ons auteursbestand open te stellen voor nieuwe auteursgroepen (zie Hoofdstuk 2 Innovatie en ontwikkeling) en de poule spoken word-artiesten te blijven uitbreiden (zie Hoofdstuk 3 Advies en bemiddeling), waarvan een groeiend aantal zich ook aanbiedt voor het basisonderwijs. Bovendien versterkten we de banden met uitgeverijen met diversiteit als speerpunt: uitgeverij Wilde haren, Rose Stories, uitgeverij Pluim en Chaos.

Promotie

SC zorgt voor een representatieve afspiegeling van de maatschappij in onze communicatiemiddelen, maatwerkadvies, autortips in mailingen en social media en auteurspoules (Literatuur en Driemaal groep 3 Schrijverstournee). Daarbij letten we op balans in gender en culturele diversiteit, naast de variatie in naamsbekendheid, literaire zwaarte, genres en leeftijd van de auteurs. Voor het programma Schrijvers Over Thema's stelden we een diverse auteurspoule samen met gender- en sociale ongelijkheid als specialiteit. Voor jeugd vervolgden we een serie tipartikelen rondom thema identiteit bij het vak burgerschapsvorming. In een nieuwsbrief besteedden we aandacht aan de Transkoloniale literatuurlijst met lesmateriaal van Beeld en Geluid. Ook besteedden we aandacht aan de Regenboogprijs en Winq Culture Award.

Publiek

Met de schrijversactiviteiten bereiken we leerlingen in het hele land met uiteenlopende culturele en sociale achtergronden, zowel in regulier en speciaal, als in openbaar en bijzonder onderwijs. Het aantal activiteiten voor doelgroepen VMBO en MBO groeit de afgelopen jaren gestaag door. Dankzij de Vierde Steunmaatregel konden scholen, die doorgaans niet over voldoende budget beschikken om een schrijver uit te nodigen, toch een schrijversbezoek in de klas organiseren. Veelal zijn dat scholen in de sociaal lagere economische klassen, waar ouders minder ouderbijdrage betalen. Op de site publiceerden we een pagina speciaal voor doelgroep Middelbaar beroepsonderwijs.

Man-/vrouwverdeling schrijversbezoeken

Aantal bemiddelde auteurs	Man	Vrouw	Non-binair	Gender onbekend	Totaal
Jeugd	88	202	-	-	290
Volwassenen	254	244	2	2	502
Totaal	342	446	2	2	792

Man-/vrouwverdeling aantal contracten

Aantal contracten	Man	Vrouw	Non-binair	Gender onbekend	Totaal
Jeugd	1061	2098	-	-	3159
Volwassenen	1097	883	7	8	1995
Totaal	2158	2981	7	8	5154

9

Financiën

Financieel kader

Het ministerie van OCW verleende voor de periode 2021-2024 subsidie voor de uitvoering van haar Activiteitenplan 2021-2024. In 2022 bedroeg het subsidiebedrag € 993.258. De Schrijverscentrale heeft extra financiering ontvangen met een totaalbedrag van € 276.817 uit private- (CPNB, Stichting Lezen, tante Anne fonds) en publieke fondsen (Nederlands Letterenfonds). Het grootste deel van dit bedrag bestaat uit de laatste tijdelijke rijkssteunmaatregel voor de cultuursector, bedoeld om de negatieve effecten van de coronamaatregelen enigszins te compenseren (€ 250.000, uitgekeerd via het Nederlands Letterenfonds). De andere extra financiering is ingezet om voor organisatoren het schrijversbezoek financieel aantrekkelijker te maken, voor het pilotproject Driemaal groep 3 Schrijverstournee (Tante Anne Fonds) voor Literatour (CPNB) en voor de Poëzieweek (Letterenfonds). De organisatie van de Spreekkunstacademie, workshops voor onze auteurs om de kwaliteit van hun bezoeken te verbeteren, leverde € 2.095 euro aan extra inkomsten op.

Financiële positie en exploitatieresultaat

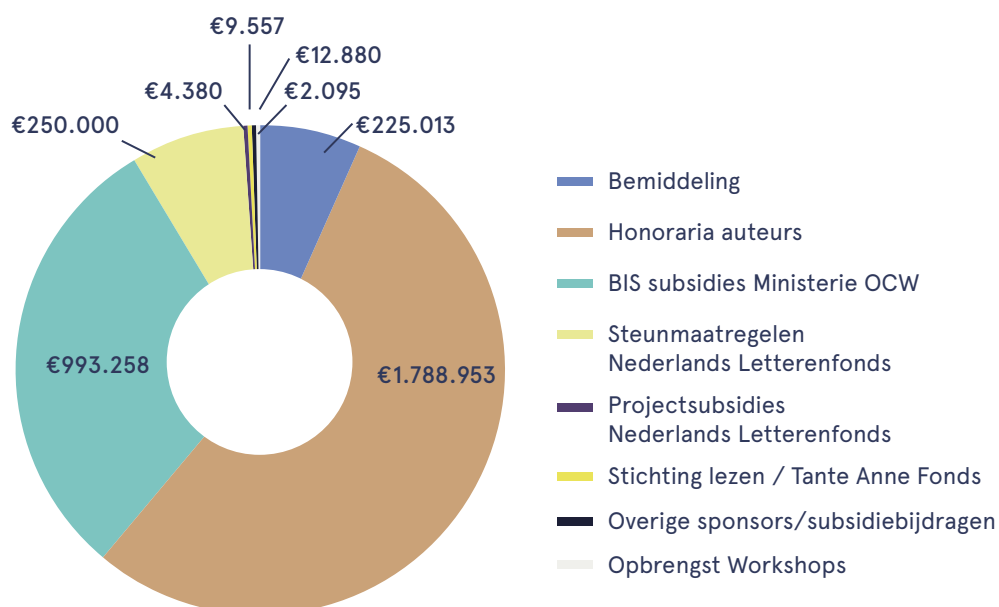
SC sloot het jaar af met een negatief exploitatieresultaat van € 46.868. Dit negatieve resultaat is hoger dan het negatieve resultaat van € 33.227 dat was voorzien in de aangepaste begroting. De belangrijkste reden hiervoor is dat er meer (tijdelijke) kosten zijn gemaakt voor externe ondersteuning op het gebied van HR en kosten gepaard gaande met het vertrek van de directeur. Het bedrag van € 46.868 komt ten laste van de Algemene Reserve, die hiermee uitkomt op een bedrag van € 450.898. Dit is ruim (€ 200.898) boven de minimale solvabiliteit, die door het bestuur is vastgesteld op € 250.000. De Algemene Reserve is een vrij besteedbaar vermogen, dat ingezet wordt voor de activiteiten van SC.

Financieringsmix

Voor de uitvoering van haar taak hanteert SC een financieringsmix met een goede verhouding tussen verschillende inkomstenbronnen: privaat en publiek, direct en indirect, kort en lang geld. Jaarlijks terugkerende baten (zie p.5 Jaarrekening) zijn het door het ministerie van OCW beschikbaar gestelde subsidie in het kader van de Culturele Basisinfrastructuur 2021-2024 (€ 993.258 in 2022). Baten in de vorm van auteurshonoraria die direct verkregen worden uit de markt (€ 1.788.953 in 2022), en bemiddelingsinkomsten (€ 225.013 in 2022) komen jaarlijks terug. In 2022 is, net als in 2021, naast de auteurshonoraria uit de markt, een deel aan auteurshonoraria betaald uit de Steunmaatregelen en aanvullende subsidie van SC, namelijk € 428.695, totaal € 2.217.648 (p. 13 jaarrekening). Ook in 2022 heeft de steunmaatregel van de Rijksoverheid gezorgd voor extra schrijversbezoeken, weliswaar minder dan in 2021 omdat de steunmaatregel lager was, maar meer dan in 2019, voor corona uitbrak.

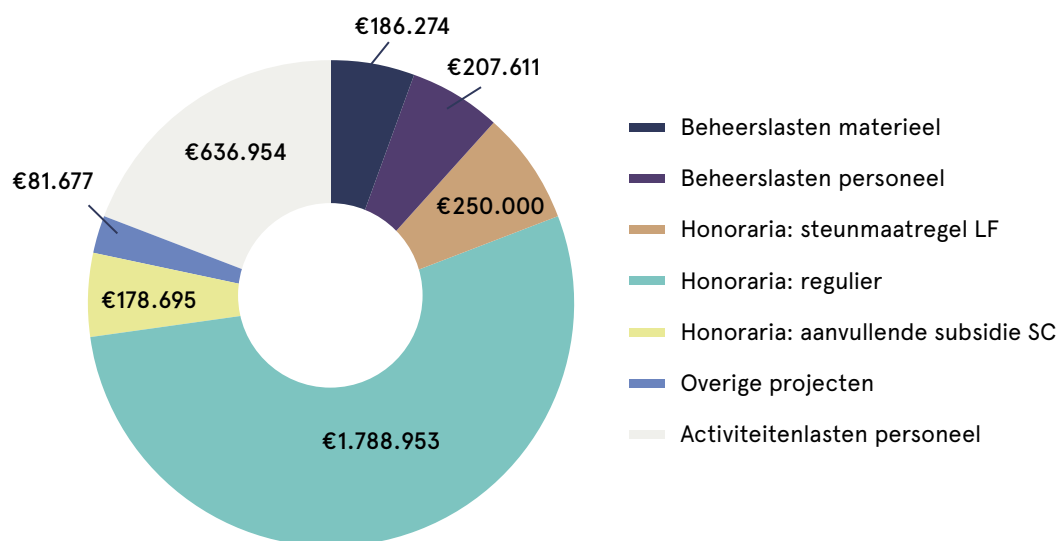
Baten die meerjarig zijn toegezegd maar elk jaar bevestigd dienen te worden mede voor wat betreft de hoogte van het bedrag zijn de subsidies van het Letterenfonds. De baten van de CPNB en Stichting Lezen, het Tante Anne Fonds, zijn in beginsel eenmalig en campagne- of projectgebonden; in de praktijk echter worden campagnes een aantal jaar achter elkaar gehouden mits er voldoende middelen zijn.

Omzet/inkomsten 2022

2022	
Bemiddeling	€ 225.013
Honoraria auteurs	€ 1.788.953
BIS subsidie Ministerie OCW	€ 993.258
Steunmaatregel Nederlands Letterenfonds	€ 250.000
Projectsubsidies Nederlands Letterenfonds	€ 4.380
Stichting Lezen/Tante Anne Fonds	€ 9.557
Overige sponsor/subsidiebijdragen	€ 12.880
Opbrengst Workshops	€ 2.095
Totaal	€ 3.286.136

Lasten w.o. honoraria auteurs 2022

2022	
Beheerslasten materieel	€ 186.274
Beheerslasten personeel	€ 207.611
Activiteitenlasten materieel:	
Honoraria	
Steunmaatregel Letterenfonds	€ 250.000
Regulier	€ 1.788.953
Aanvullende subsidie Schrijverscentrale	€ 178.695
Overige projecten	€ 81.677
Activiteitenlasten materieel totaal	€ 2.299.325
Activiteitenlasten personeel	€ 636.954
Totaal	€ 3.330.164

Ondernemerschap

In 2022 bedroegen de eigen inkomsten van de SC € 2.042.878. Dit bedrag omvat de honoraria voor auteurs, de bemiddelingskosten, overige subsidies en, in 2022, ook inkomsten uit onze Spreekkunstacademie. De laatste steunmaatregel die SC mocht ontvangen via het Nederlands Letterenfonds is in dit bedrag niet meegeteld. De eigen inkomsten komen hiermee op 62%. De laatste corona-steunmaatregel maakt 8% van de inkomsten uit.

Risico's en strategie bij tegenvallende inkomsten

In 2022 heeft de Schrijverscentrale gebruik gemaakt van het laatste corona-steunpakket, dat via het Letterenfonds aan de SC werd overgemaakt. Daarnaast hebben wij, dankzij de BIS-subsidie die de SC ontvangt en projectsubsidies van andere instellingen, subsidie op schrijversbezoeken kunnen geven als de organisator echt niet de mogelijkheid had zelf een eerlijk honorarium aan de schrijver te betalen. Op bezoeken van auteurs aan scholen wordt vrijwel altijd subsidie gegeven, omdat de Schrijverscentrale zich hard maakt voor een goed honorarium voor schrijvers en onderwijsinstellingen vaak heel beperkte middelen hebben.

Daarnaast is een verantwoorde bedrijfsvoering, waarbij zorgvuldig wordt omgegaan met mensen en middelen, een continu punt van aandacht. De verhouding eigen inkomsten en subsidie dient in balans te blijven en er moet voldoende eigen vermogen zijn om op te kunnen terugvallen bij calamiteiten, of als het even tegenzit.

Vanaf 2022 is er sprake van aanzienlijke prijsstijgingen en dat gaat ook aan de Schrijverscentrale niet ongemerkt voorbij. Zo stijgen onze servicekosten (inclusief energiekosten) in 2023 van € 10.000 per jaar naar € 27.000 per jaar.

Prijsstelling en samenwerking

SC heeft de prijsstelling van haar diensten afgestemd op de draagkracht van het marktsegment boekenvak, literaire organisaties en onderwijs, dat zij primair bedient.

De Schrijverscentrale hanteert echter al jaren eenzelfde bemiddelingstarief. Vanwege de substantiële prijsstijgingen, ontkomt de Schrijverscentrale er niet aan haar bemiddelingstarief medio 2023 aan te passen. Directie en bestuur zijn in overleg over op welke manier dit gaat gebeuren; door middel van een percentueel bedrag, een vast bedrag of een combinatie daarvan.

Ook wordt in 2023 het basishonorarium voor de auteurs naar boven bijgesteld. Dit zal vooral betrekking hebben op de auteurs die het onderwijs bezoeken, omdat onderwijsinstellingen vaak niet meer kunnen betalen dan het basishonorarium.

Wij houden scherp in de gaten of deze maatregelen invloed hebben op het aantal boekingen, want het allerbelangrijkste is dat de Schrijverscentrale in alle haarvaten van de samenleving schrijversbezoeken kan blijven faciliteren.

SC blijft zich actief inzetten om voor onderdelen van haar beleid (project)gelden te werven bij fondsen en sponsors. Daarnaast biedt samenwerking met partners in het veld veelal de gelegenheid om het schrijversbezoek tijdelijk met korting aan te bieden. Voor partners in het letterenveld komt leesbevordering gelukkig steeds hoger op de agenda te staan.

Begroting 2023

Baten		
	Directe opbrengsten	2.332.500
	Subsidies en bijdragen	1.016.738
Som der baten		3.376.738
Lasten		
	Personeelslasten	807.020
	Materiele lasten	2.391.915
	Overige bedrijfslasten	220.400
Som der lasten		3.419.335
Exploitatieresultaat		-42.597

